

Afghanistan upplever än en gång omfattande torka.

Torkan kom åter

På våren 2006 slog torkan till igen. Det regn som skulle ha gett de

skördar som så väl behövs för att föda Afghanistans befolkning uteblev. Snösmältningen kom tidigt och smältvattnet rann bort i förtid utan någon större nytta för jordbruket. I februari-mars slutade det regna. De livsviktiga våregnen för det regnbevattade jordbruket uteblev.

TEMA
VATTEN

TEXT & BILD: BÖRJE ALMQVIST

– Mellan en och en halv och två miljoner människor är i behov av mathjälp, säger Ghulam Haider, samordnare vid avdelningen för socialt skydd på departementet för landsbygdsutveckling.

Hans uppskattning verkar rimlig. Enligt World Food Programme, WFP (FN:s mathjälpsprogram) behöver uppemot två miljoner människor mat-

hjälp för att klara sig till nästa skörd som infaller under senvåren och sommaren 2007.

FN uppskattar att cirka två och en halv miljoner människor riskerar att drabbas hårt av torkan. Dessutom finns det ytterligare sex och en halv miljoner människor som normalt, antingen säsongsmässigt eller permanent, riskerar att svälta. Drygt tre miljoner av dessa får varje år mathjälp under någon del av året.

Akut vädjan

I juli gick den afghanska regeringen och FN ut med en vädjan om akut hjälp till torkans offer. I november gick de återigen ut och vädjade om hjälp. Enbart 44 procent av hjälpbehovet, motsvarande 81 miljoner dollar till mathjälp åt torkdrabbade och internflyktingar (bland annat flyktingar undan bombningar och strider i södra Afghanistan), hade anslagits.

Bland dem som tidigt anslag

till Afghanistan

pengar fanns svenska Sida som i september bidrog med 14 miljoner kronor till torkans offer.

– Vi är lite sena med distributionen och lagringen av mat men vi räknar inte med att behöva svälta. Bara 30 procent av maten har ännu distribuerats, men resterande 70 procent av det som behövs är på gång, berättar Ghulam Haider tre veckor innan vintern kom på allvar till Afghanistan.

Fördröjningen kommer sig enligt Haider bland annat av ett makalöst byråkratiskt krångel och brist på information mellan olika afghanska myndigheter och mellan institutioner i Afghanistan och Pakistan.

– Vi har lärt oss av det här och har vidtagit vissa åtgärder för att i framtiden inte behöva råka ut för samma problem med tillstånd och bristande information, säger Haider.

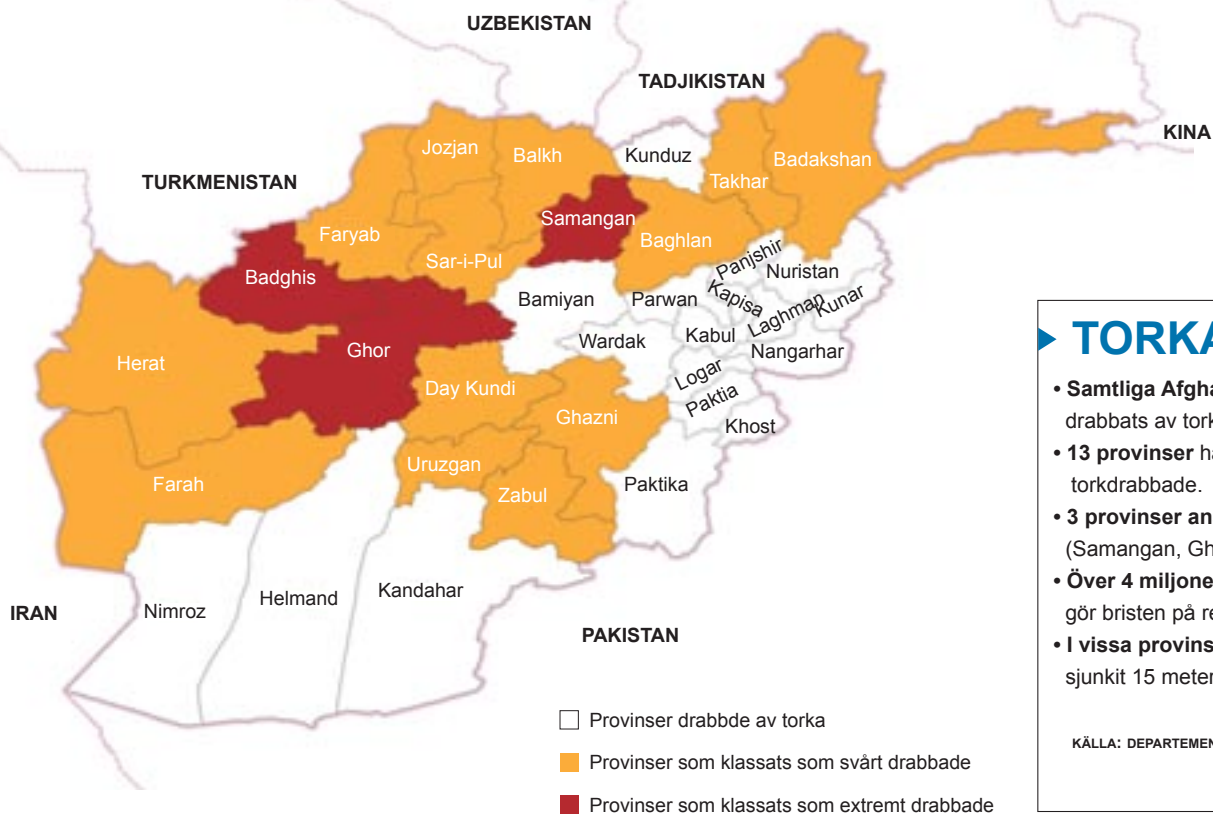
Jordbruk bevattnas antingen på konstgjord väg, konstbevattning eller med hjälp av vädrets makter, regnbe-

vattning. År 2005 var ett överlag ett bra jordbruksår med stora skördar.

– Vi trodde att det var början på slutet på torkan i Afghanistan men vi hade fel. Det mesta av det regnbevattnade jordbruket drabbades återigen av torka och skördeförlusterna ligger på mellan 80 och 100 procent. Även det konstbevattnade jordbruket drabbades, dock inte i samma utsträckning. Effekten av torkan kommer att kännas av i fler år, säger Ghulam Haider.

– I Samangan har 49 000 människor inget eget dricksvatten. De får sitt vatten med tankbilar. Detta genom ett samarbete mellan Unicef (FN:s barnfond) och departementet för landsbygdsutveckling. Det behövs djupborrade brunnar, annars måste vattenförsörjningen fortsätta med tankbil i framtiden. I så fall måste vägarna repareras, berättar Samangans guvernör Abdul Haq Shafiq.

Guvernören har gång på gång ▶

▶ TORKAN

- **Samtliga Afghanistans 34 provinser** har drabbats av torkan.
- **13 provinser** har klassats som svårt torkdrabbade.
- **3 provinser anses** extremt drabbade (Samangan, Ghor och Badghis).
- **Över 4 miljoner** återvändande flyktingar gör bristen på rent vatten ännu värre.
- **I vissa provinser** har grundvattennivån sjunkit 15 meter.

KÄLLA: DEPARTEMENTET FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING, AFGHANISTAN

▶ vädjat i internationella medier om hjälp till sin drabbade provins.
 – 40 procent av provinsens unga män har lämnat Samangan i år. De har begett sig till andra delar av Afghanistan, samt till Iran och Pakistan, berättar Abdul Haq Shafiq.

Djurbeståndet minskar

Torkåren sedan slutet av 1990-talet har drabbat djurägarna hårt. Stora djurbestånd, får och getter, gick förlorade. Andra fick sina hjordar drastiskt reducerade.

Sedan kom det några relativt goda år, men det räckte inte till för att åter skapa det djurbestånd som fanns tidigare. Nu minskar djurstammen igen. Många djur säljs så att familjerna ska få pengar till mat, men även för att det på många håll inte finns tillräckligt med foder åt djuren i vinter.

– Generellt har djurägare i norra Afghanistan sålt av 20-30 procent av sina djur. Samangan drar upp snittet. Hela 50-60 procent av djuren har sålts av, berättar Enayatullah Ahmadi, chef för den afghanska biståndsorganisation CoAR Pul-i-Khumri i Baghlan. (CoAR i norra Afghanistan är det som tidigare var SAKs jordbruksavdelning i norra Afghanistan).

Biståndsorganisationen Christian Aid arbetar bland annat i landets

västra delar. Här uppmärksammades konsekvenserna av torkan först. I somras genomförde de en undersökning av torksituationen och gick ut internationellt och vädjade om hjälp till de drabbade.

– Folk har förlorat sina skördar, floder och karezor (underjordiska bevattningskanaler) har torkat ut och djurbeståndet minskar hela tiden. En del av djuren har sålts för att få pengar till mat, andra har slaktats eller dött av undernäring, berättar Sultan Masood Fazil, informatör på Christian Aid i Kabul.

Änkor svårt drabbade

De tidigare torkåren har gjort det extra svårt för vissa svaga grupper i samhället.

– Det är framför allt hushåll med änkor och gamla som familjeöverhuvuden som har det svårt. Tidigare kunde släkten hjälpa änkorna, men nu är det ofta inte möjligt på grund av fattigdomen. Folk har inte hunnit återhämta sig från de tidigare torkåren och har inte några reserver att leva på längre, berättar Sultan Masood Fazil.

De flesta kan förmodligen få hjälp om inte snön blockerar vägarna i en del områden.

– Om hjälpen inte når de drabbade kan det bli en humanitär katastrof. Tusentals kommer att dö av svält. Ett

problem är att bristen på säkerhet i vissa områden hindrar humanitärt arbete, säger Sultan Masood Fazil.

Action by Churches Together, ACT, där Christian Aid ingår, har fått in över sex miljoner dollar för medlemsorganisationernas (Christian Aid, Norska Kyrkohjälpen och Church World Service) arbete med att hjälpa torkdrabbade i västra och södra Afghanistan. De har dessutom fått in 600 000 euro från Echo (EU:s humanitära kontor).

Enligt guvernören i Ghorprovinsen, en av de värst drabbade provinserna i västra Afghanistan, hade i december 6 000 familjer emigrerat till andra provinser på grund av brist på dricksvatten.

SAK-personal, verksamma i sydöstra Afghanistan, berättade vid ett samtal i Ghazni för Afghanistan-nytt att torkan drabbat flera av de sydöstra provinserna mycket hårt, bland annat Ghazni, Paktika, Logar och Wardak. Det övervägs också om Wardak ska föras upp på listan över de värst torkdrabbade provinserna. ■

Börje Almqvist är journalist, Afghanistankännare och ledamot i SAKs styrelse. I slutet av förra året åkte Börje till Afghanistan bland annat för att kartlägga den omfattande torkan.

